

Državna komisija za vodenje nacionalnega preverjanja znanja
Predmetna komisija za slovenščino
Predmetna komisija za angleščino
Predmetna komisija za nemščino
Predmetna komisija za matematiko
Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard
Državni izpitni center

OPISI DOSEŽKOV UČENCEV 6. RAZREDA NA NPZ 2011

Opise dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja ob koncu drugega obdobja smo pripravili člani predmetnih komisij in sodelavci Državnega izpitnega centra. Opisi vsebujejo grafične predstavitve dosežkov vseh učencev 6. razreda in kvalitativne opise izbranih območij na lestvici dosežkov. Pri pripravi opisov smo se zgledovali po mednarodnih raziskavah znanja, kakor so PISA, TIMSS in PIRLS. Kvalitativni opisi izbranih območij omogočajo vpogled v znanja in zmožnosti, ki so jih učenci pokazali z dosežki v izbranih območjih na lestvici.

Grafične predstavitve dosežkov na nacionalnem preverjanju znanja ob koncu drugega obdobja smo izdelali tako, da smo dosežke vseh učencev, ki so sodelovali na nacionalnem preverjanju znanja iz danega predmeta, razvrstili od najnižjega do najvišjega, nato pa smo z višino stolpca prikazali število učencev z danim dosežkom. Na naslednjih straneh so tako predstavljeni letošnji dosežki učencev pri slovenščini, angleščini, nemščini, matematiki, slovenščini (NIS) in matematiki (NIS). Dosežki so predstavljeni v odstotnih točkah, s piko pa je označen povprečni dosežek vseh učencev.

Na vsaki grafični predstavitvi dosežkov učencev so s posebno barvo označena štiri območja: zeleno, rumeno, rdeče in modro.

Zeleno območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo spodnje četrtine dosežkov (glede na druge dosežke). V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 20 % in nižji od 70 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 20. in 30. kvantilom.)

Rumeno območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo med polovicama dosežkov. V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 45 % in hkrati nižji od 45 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 45. in 55. kvantilom.)

Rdeče območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo zgornje četrtine dosežkov. V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 70 % in nižji

od 20 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 70. in 80. kvantilom.)

Modro območje označuje učence, katerih skupni dosežki so v zgornji desetini dosežkov. V tem območju je 10 % učencev z najvišjimi dosežki; njihovi dosežki so višji od 90 % dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki nad 90. kvantilom.)

Za vsako od navedenih območij smo določili naloge, ki so jih učenci reševali uspešno. Uspešnost reševanja pomeni, da je dano nalogo pravilno rešilo vsaj 65 % učencev z dosežki v danem območju (tako določajo uspešnost tudi v mednarodnih raziskavah znanja). To v splošnem pomeni, da so učenci z višjimi dosežki uspešno reševali tudi naloge iz nižjih območij (znanje namreč razumemo kot naraščajoče). Učenci z dosežki v rumenem območju so zato v splošnem uspešno reševali tako naloge iz rumenega območja kakor tudi naloge iz zelenega območja; učenci z dosežki v rdečem območju so poleg nalog iz rdečega območja v splošnem uspešno reševali tudi naloge iz zelenega in iz rumenega območja; učenci z dosežki v modrem območju pa so v splošnem uspešno reševali tako naloge iz modrega območja kakor tudi tiste, ki so uvrščene v ostala območja. Za dosežke zunaj izbranega območja pa lahko v splošnem sklepamo naslednje: če ima učenec dosežek pod prvim (tj. zelenim) območjem, lahko rečemo, da z nižjo verjetnostjo (tj. manj kot 65-odstotno) izkazuje znanje, uvrščeno na prvo območje; če ima dosežek med dvema območjema, lahko rečemo, da z visoko verjetnostjo (tj. več kot 65-odstotno) izkazuje znanje, ki je uvrščeno na spodnje območje, in z nižjo verjetnostjo (tj. manj kot 65-odstotno) znanje, uvrščeno na zgornje območje.

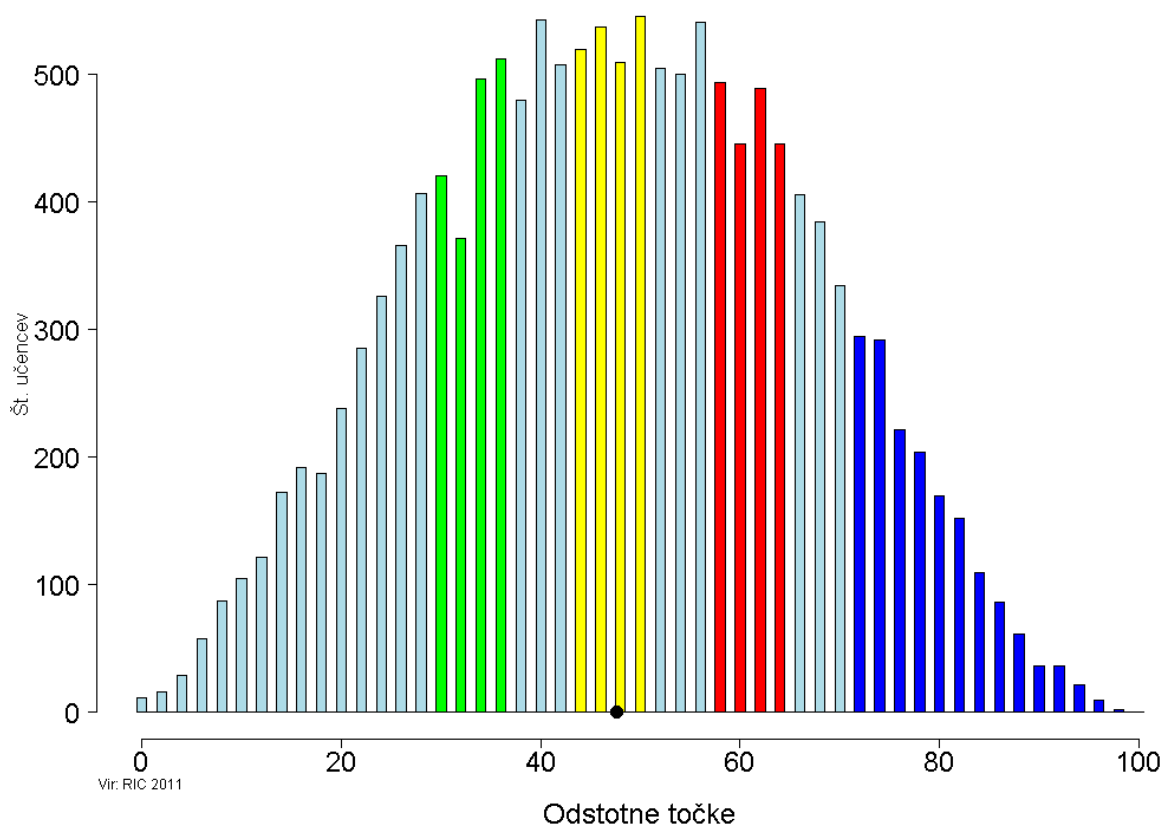
Predmetne komisije za nacionalno preverjanje znanja so po pregledu tako razvrščenih nalog pripravile opis oziroma sintezo vsebin, ki so skupne nalogam iz posameznega območja. Kvalitativni (oz. vsebinski) opisi območij predstavljajo vsebino tistega znanja, ki ga (s 65-odstotno verjetnostjo) izkazujejo učenci z dosežki v izbranem območju.

Opisi izbranih območij na lestvicah dosežkov letošnjega nacionalnega preverjanja znanja so enaki za vse šole in jih posredujemo vsem v enakem besedilu.

Pri uporabi opisov znanja in zmožnosti po območjih upoštevajte, da opisi temeljijo na manjšem številu nalog iz letošnjih preizkusov in da bi že navidezno manjše spremembe v nalogi morda vplivale na uvrstitev naloge v drugo skupino. Opisi so tako pripravljene kot splošno vodilo pri ugotavljanju vsebine znanja učencev.

OPISI DOSEŽKOV NPZ PRI SLOVENŠČINI

Porazdelitev točk pri predmetu SLOVENŠČINA (NPZ, 2. obdobje, 2011, N = 14257)

Preizkus znanja na nacionalnem preverjanju znanja iz slovenščine po 2. obdobju je v skladu z učnim načrtom zasnovan dvodelno – v enakem razmerju, kot to zahteva učni načrt, preverja doseganje ciljev/standardov iz obravnave neumetnostnih in obravnave umetnostnih besedil. Naloge v I. delu preizkusa znanja se navezujejo na **neznano neumetnostno besedilo** (*Nasvet za net*, prirejeno po reviji PIL, oktober 2009), naloge v II. delu pa na **neznano umetnostno besedilo** (pesem Ervina Fritza *Sorodnice srake*). V primerjavi z NPZ v preteklih letih je izhodiščno neumetnostno besedilo daljše in tudi drugače oblikovano – sestavljeno je iz več delov in dopolnjeno s slikovnim gradivom, zahteva višjo bralno zmožnost (hitrost branja in razumevanje prebranega) in deloma drugačne bralne strategije. Drugačno in zahtevnejše je tudi izhodiščno umetnostno besedilo – za razliko od NPZ po 3. obdobju je na NPZ po 2. obdobju (6. razred) to prvič, odkar poteka NPZ, pesemsko besedilo oz. preverjanje doseganja ciljev/standardov poezije v učnem načrtu (posebna oblikovanost, zaznavanje, razumevanje in poimenovanje pesniških sredstev, razbiranje teme/sporočila pesmi). Dosežki na preizkusu znanja zato niso neposredno primerljivi z dosežki v prejšnjih letih. Glede na zahtevnost ciljev/standardov poezije v učnem načrtu pa so dosežki v tem delu preizkusa znanja kljub temu nižji od pričakovanih. Sklepati je mogoče, da je premalo samostojnega branja in razumevanja poezije/pesemskih besedil pri pouku, za podrobnejše ugotovitve pa bo treba doseganje teh ciljev/standardov preveriti večkrat.

V preizkusu znanja je skupaj 29 nalog oz. 35 točkovanih enot (tvorbni nalogi in nekatere druge naloge imajo po 2 enoti/več enot) s skupaj 50 točkami, in sicer 18 nalog oz. 21 točkovanih enot

s skupaj 30 točkami v I. delu (naloge, povezane z izhodiščnim neumetnostnim besedilom) in 11 nalog oz. 14 točkovanih enot s skupaj 20 točkami v II. delu (naloge, povezane z izhodiščnim umetnostnim besedilom). Skupno število točk v preizkusu znanja je letos večje, kot je bilo prejšnja leta, zato podatki niso neposredno primerljivi. V preizkusu znanja je skupaj 7 nalog in prav tako 7 točkovanih enot več kot na NPZ v letu 2009/2010 (skupaj 22 nalog oz. 28 točkovanih enot). Nekoliko večje je tudi število nalog, ki zahtevajo samostojen zapis daljših odgovorov in utemeljevanje/razlago, oboje povezano z razumevanjem izhodiščnih besedil. Preizkus znanja v celoti je tako zahtevnejši, naloge zahtevajo tudi nekaj več časa za reševanje, posamezne naloge pa bolje kot na prejšnjih NPZ (zlasti pred letom 2008/2009) omogočajo zaznavanje razlik v znanju med učenci z visokimi in najvišjimi dosežki (več nalog spada v modro območje – v zgornjih 10 odstotkov skupnih dosežkov – in območje nad modrim).

Razvrstitev ciljev/standardov oz. zmožnosti/znanj, ki jih preverjajo naloge, ki spadajo v posamezno območje, pa je podobna kot na NPZ v preteklem letu in tudi na prejšnjih NPZ – ne glede na različna izhodiščna besedila podatki potrjujejo, kaj zna večina učencev, kaj tisti z dosežki okrog povprečja, kaj pa samo tisti z visokimi in najvišjimi skupnimi dosežki na preizkusu. Podatki o dosežkih po območjih glede na vrste znanj/zmožnosti so primerljivi tudi z NPZ po 3. obdobju. Iz tega, kaj se kot zahtevno kaže na vseh dosedanjih NPZ, je mogoče sklepati, da je pri pouku slovenščine tako v 2. kot v 3. triletju premalo razvijanja bralne zmožnosti učencev (hitrost branja, razumevanje prebranega besedila, razumevanje prenesenih pomenov, povezovanje podatkov, zapisanih na različnih mestih v besedilu, bralne strategije), premalo samostojnega opazovanja besedil in pisnega tvorjenja besedil o prebranem ter dejavnosti, ki spodbujajo višje miselne procese.

ZELENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki na nacionalnem preverjanju znanja iz slovenščine ob koncu 2. obdobja določajo mejo *spodnje četrtine dosežkov* (učenci z nizkim skupnim dosežkom/seštevkam točk na preizkusu), so v povprečju uspešno rešili 6 od skupaj 29 nalog v preizkusu znanja s skupaj 8 točkami od 50 možnih (v I. delu 5 nalog s skupaj 7 točkami in v II. delu 1 nalogo z 1 točko):

V I. delu preizkusa znanja (ob neznanem neumetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost samostojnega tihega branja in razumevanja neznanega neumetnostnega besedila in prepoznavanje vrste besedila (1. naloga – kaj je izhodiščno besedilo, 1 t, Z /= znanje/poznavanje/, R /= razumevanje/);
- naloga, ki preverja zmožnost prepoznavanja okoliščin nastanka besedila – prepoznavanje naslovnika iz jezikovnih prvin v besedilu (2. naloga – komu je predvsem namenjeno besedilo, iz česa v besedilu je to razvidno, 2 t, R);
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja besedila (7. naloga – ali je storitev Nasvet za net namenjena tudi tebi, pojasni svoj odgovor, 1 t, R);
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja besedila (8. naloga – katera od navedenih vprašanj bi glede na izhodiščno besedilo lahko postavili strokovnjakom strani Nasvet za net, 2 t, R), in
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja besedila in upovedovalno/skladenjsko zmožnost – spraševanje po avtorju besedila (17. naloga – napiši vprašalno poved, na katero dobiš odgovor, zapisan pod črto, 1 t, R).

V II. delu preizkusa znanja (ob neznanem umetnostnem besedilu) je to:

- naloga, ki preverja zmožnost ločevanja ljudske in umetne/avtorske pesmi ter zmožnost utemeljevanja (1. naloga – ali je izhodiščno besedilo ljudska pesem in utemeljitev odgovora, 1 t, Z).

Taksonomsko naloge preverjajo znanje na ravni znanja/poznavanja in predvsem razumevanja.

Poznavanje strokovnih izrazov iz učnega načrta (izobraževalni cilji) je potrebno za razumevanje in reševanje 1. in 17. naloge v I. delu preizkusa znanja – reklama, novica, opis igre (2. triletje), vprašalna poved (1. triletje), in 1. naloge v II. delu preizkusa znanja – ljudska pesem (2. triletje).

V primerjavi z NPZ v preteklem šolskem letu so učenci z nizkimi skupnimi dosežki nekoliko uspešneje rešili preizkus znanja – v zeleno območje spada več nalog (predvsem v I. delu preizkusa, v II. so tudi lani uspešno rešili 1 nalogo) z 2 točkama več.

RUMENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *med polovicama dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega območja v povprečju uspešno rešili še 6 nalog s skupaj 7 točkami (v I. delu 5 nalog s skupaj 6 točkami, in v II. delu 1 nalogo s skupaj 1 točko).

V I. delu preizkusa znanja (ob neznanem neumetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja besedila – prepoznavanje namena in teme ter zmožnost utemeljevanja (3. naloga – ali je naslov ustrezen glede na vsebino besedila, da/ne in utemeljitev, 1 t, S /= sinteza/);
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja dela besedila (6. naloga – zakaj starši niso najboljši svetovalci mladim o uporabi interneta, navedi dva razloga iz besedila, 2 t, R);
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja besedila in zmožnost utemeljevanja (9. naloga – ali izhodiščno besedilo odsvetuje uporabo interneta, da/ne, utemeljitev, 1 t, A /= analiza/, S);
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja besedila in poimenovalno zmožnost (10. naloga – kaj v besedilu pomeni besedna zveza *ni vse tako črno*, 1 t, R), in
- naloga, ki preverja metajezikovno zmožnost – prepoznavanje glagolskega časa (15. naloga – v kateri časovni obliki sta podčrtana glagola v navedeni povedi, 1 t, Z).

V II. delu preizkusa znanja (ob neznanem umetnostnem besedilu) je to:

- naloga, ki preverja zmožnost prepoznavanja rimanih besed z nasprotnim pomenom v 3. kitici pesmi (dokazovanje razumevanja rime in nasprotja) (5. naloga – na črto napiši rimani besedi, ki izražata nasproten pomen, 1 t, Z, R).

Taksonomsko so naloge v rumenem območju različno zahtevne – preverjajo znanje na ravni znanja/poznavanja, razumevanja, analize in sinteze.

Naloge predvidevajo poznavanje naslednjih strokovnih izrazov iz učnega načrta (izobraževalni cilji): glagol, časovna oblika, sedanjik, preteklik, prihodnjik (2. triletje), I. del preizkusa znanja, in kitica, rima (1. triletje), II. del preizkusa znanja.

Uspešnost učencev s skupnimi dosežki okrog povprečja (rumeno območje) je v primerjavi z NPZ v preteklem šolskem letu nižja predvsem v II. delu preizkusa znanja (za 3 točke). Ciljev/standardov v tem delu ni mogoče primerjati, ker navedena naloga preverja področje poezije, doslej pa na NPZ po 2. obdobju ni bilo pesemskih besedil. V I. delu preizkusa so v to območje uvrščene naloge s primerljivimi cilji/standardi – razumevanje (dela) besedila, poimenovalna zmožnost, prepoznavanje glagolskega časa; število točk je letos v tem delu nižje za 1.

RDEČE OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *zgornje četrtine dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega in rumenega območja v povprečju uspešno rešili 5 nalog, od tega 2 nalogi delno, s skupaj 10 točkami (v I. delu 3 naloge, od teh 1 delno, s skupaj 5 točkami, ter 2 nalogi, od teh 1 delno, v II. delu, s skupaj 5 točkami).

V I. delu preizkusa znanja (ob neznanem neumetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja delov besedila (tudi nebesednih), prepoznavanje sporočevalčevega namena ter zmožnost povzemanja podtem (5. naloga – kaj je namen posameznih delov izhodiščnega besedila, 2 t, R);
- naloga, ki preverja zmožnost natančnega branja in razumevanja (delov) besedila (11. naloga – kaj v besedilu velja za svetovanje po telefonu in kaj za svetovanje prek spletne strani, 2 t, R, A), in
- del naloge, ki preverja metajezikovno zmožnost – prepoznavanje osebnega zaimka (14. a-naloga – iz navedene povedi izpiši osebni zaimek, 1 t, Z).

V II. delu preizkusa znanja (ob neznanem umetnostnem besedilu) sta to:

- naloga, ki preverja zmožnost prepoznavanja komične perspektive (7. naloga – kaj v pesmi deluje smešno, dva primera oz. ugotovitev, zakaj je besedilo smešno, 1 t, A);
- del naloge, ki preverja zmožnost tvorjenega neliterarnega besedila, povezanega z izhodiščnim besedilom (najdenje petih lastnosti, ki jih vranam pripisujejo srake, in tvorjenje besedila) (11. naloga, A-del, 4 t, S).

Naloge, ki spadajo v rdeče območje, so taksonomsko različno zahtevne – znanje preverjajo na ravni znanja/poznavanja, razumevanja, analize in sinteze.

Poznavanje strokovnih izrazov iz učnega načrta (izobraževalni cilji) zahteva le 14.-a naloga v I. delu preizkusa znanja, in sicer: osebni zaimek (2. triletje).

Uspešnost učencev z dosežki v zgornji četrtini (rdeče območje) je po številu točk primerljiva z dosežki na NPZ v preteklem šolskem letu – učenci so lani uspešno rešili 4 naloge v I. in 3 naloge v II. delu preizkusa znanja, število točk je enako kot letos (10, po 5 v vsakem delu). Cilji/standardi znanja pa se deloma razlikujejo – v I. delu preizkusa so letos učenci manj uspešno rešili tvorbeno nalogo, ki je lani z B-delom (vsebina) spadala v rdeče območje (letos spada v modro). V II. delu pa je lani v rdeče območje spadal B-del tvorbene naloge, jezikovna pravilnost tvorjenega besedila (letos spada v modro), vsebinski del pa je letos prav tako zahtevnejši (spada v rdeče območje, lani v rumeno). Sklepati je mogoče, da je nižja uspešnost posledica zahtevnejših izhodiščnih besedil.

MODRO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki določajo *zgornjo desetino dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega, rumenega in rdečega območja v povprečju uspešno rešili še 9 nalog, od tega 3 delno, s skupaj 14 točkami (v I. delu 4 naloge, od teh 2 nalogi delno, s skupaj 7 točkami, in v II. delu 5 nalog, od teh 1 delno, s skupaj 7 točkami).

V I. delu preizkusa znanja (ob neznanem neumetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja besedila in poimenovalno zmožnost – razumevanje pomena in rabe navedenih besed v sobesedilu (12. naloga, a-del – zakaj je beseda »slaven« zapisana v narekovajih, 1 t, R, in b-del – zakaj je navedena tudi angleška beseda, 1 t, R);
- del naloge, ki preverja metajezikovno in upovedovalno/skladenjsko zmožnost, prepoznavanje nanašalnice v besedilu (14. b-naloga – na kaj se nanaša osebni zaimek v navedeni povedi, 1 t, Z, R);
- naloga, ki preverja metajezikovno zmožnost – prepoznavanje glagola in glagolskega števila (16. naloga – iz navedenega dela besedila izpiši glagola, ki nagovarjata le enega bralca, 1 t, Z, R), in
- del naloge, ki preverja zmožnost tvorjenja danega besedila, povezanega z izhodiščnim besedilom – tvorjenje besedila na osnovi razumevanja danega dela izhodiščnega besedila (18. naloga, A-del – v besedilu poišči tri na različnih mestih napisane pasti interneta za mlade, napiši, kako si lahko pomagajo, če naletijo nanje, upoštevaj podatke v besedilu, 3 t, S).

V II. delu preizkusa znanja (ob neznanem umetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost prepoznavanja zgradbenih prvin pesmi – kitice in verza (2. naloga – iz česa je sestavljeno izhodiščno besedilo, 1 t, Z);
- naloga, ki preverja zmožnost prepoznavanja pripovedovalca in utemeljevanja odgovora s sklicevanjem na besedilo (3. naloga – kdo govori izhodiščno besedilo, na osnovi česa tako sklepaš, 1 t, R);
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja teme besedila in jezikovno pravilnost zapisa odgovora v povedi (4. naloga – kaj je v pesmi predvsem povedano, 2 t, S, U /=uporaba/);
- naloga, ki preverja zmožnost prepoznavanja skupne lastnosti književnih oseb (6. naloga – kaj je književnim osebam skupno, 1 t, R), in
- del naloge, ki preverja zmožnost tvorjenja neliterarnega besedila o prebrani pesmi (11. naloga, B-del – jezikovna pravilnost tvorjenega besedila, 2 t, U).

Taksonomsko so naloge, ki spadajo v modro območje, različno zahtevne – preverjajo znanje na ravni znanja/poznavanja, razumevanja, uporabe in sinteze.

Naloge predvidevajo poznavanje naslednjih strokovnih izrazov iz učnega načrta (izobraževalni cilji): narekovaj, osebni zaimek, glagol (2. triletje), I. del preizkusa znanja, ter kitica, verz in književna oseba (1. triletje), II. del preizkusa znanja.

V primerjavi z NPZ v preteklem šolskem letu spada v modro območje (v zgornjih 10 odstotkov dosežkov) več nalog in večje število točk (lani skupaj 9 točk, letos 14). Razlog sta zahtevnejši izhodiščni besedili in več nalog, ki zahtevajo višje miselne procese (utemeljevanje na osnovi

razumevanja besedila, sklepanje iz podatkov, zapisanih na različnih mestih, samostojno tvorjenje odgovorov). Nizka uspešnost reševanja je pri teh nalogah pričakovana, namenjene so temu, da pokažejo razlike v znanju med učenci z visokimi skupnimi dosežki (tovrstnih nalog je bilo v preizkusih znanja do leta 2008/2009 premalo, naloge so v večini spadale v zeleno in rumeno območje in niso omogočale zaznavanja razlik v znanju tudi med učno sposobnejšimi učenci). Nepričakovano nizka pa je uspešnost reševanja pri nalogah, ki preverjajo poznavanje in razumevanje izobraževalnih ciljev – jezikoslovnih in še posebej literarnovednih izrazov. Pojmi kitica, verz, književna oseba se pri obravnavi pesmi/književnih besedil uporabljajo že v 1. triletju. Navedeni jezikoslovni pojmi pa v 6. razredu morda še niso utrjeni (ali še ne obravnavani), jih je pa mogoče razumeti na pomenski ravni, s sklepanjem iz besedila. Nizka uspešnost reševanja nalog, ki spadajo v modro območje, kaže, da bi bilo treba tem ciljem/standardom pri pouku v celotnem 2. obdobju namenjati več pozornosti.

NAD MODRIM OBMOČJEM

V območje *nad modrim območjem* – s 65-odstotno uspešnostjo jih niso rešili niti učenci z najvišjimi skupnimi dosežki na preizkusu znanja – se je uvrstilo 6 nalog, od tega 1 delno, s skupaj 11 točkami (v I. delu 3 naloge, od teh 1 delno, s skupaj 5 točkami, in v II. delu 3 naloge s skupaj 6 točkami).

V I. delu preizkusa znanja (ob neznanem neumetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja delov besedila, sklepanja iz podatkov, ki v besedilu niso neposredno izraženi (4. naloga – iz katerih podatkov v besedilu izvemo, da računalniška rubrika v reviji ni nova /zapisa v besedilu: *že več kot deset let opozarjamo ... in zvesti bralec ...*, 1 t, R);
- naloga, ki preverja metajezikovno in upovedovalno/skladenjsko zmožnost – spraševanje po podčrtanih besedah v povedi in prepoznavanje vrste podčrtanih besed (poimenovanja vrst besed so v nalogi navedena, pridevnik in prislov je mogoče ugotoviti tudi z izločanjem) (13. naloga – vprašaj se po podčrtanih besedah, napiši, kaj sta podčrtani besedi, 2 t, Z, R), in
- del naloge, ki preverja jezikovno pravilnost tvorjenega besedila (18. naloga, B-del – pravopisna in slovnična pravilnost, 2 t, S).

V II. delu preizkusa znanja (ob neznanem umetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja sporočila pesmi, prenos značajskih lastnosti vran/srak na človeka (8. naloga – na koga lahko prenesemo značajske lastnosti književnih oseb, 1 t, A/S);
- naloga, ki preverja zmožnost razbiranja sporočila besedila ter povezovanja sporočila z ustreznim ponujenim pregovorom (9. naloga – katera stalna besedna zveza oz. pregovor je najbližji sporočilu pesmi, 1 t, A/S), in
- naloga, ki preverja razumevanje in poimenovanje primere (razlaga obeh pomenskih sestavin primere, ugotovitev, kaj je primerjano s čim, in poimenovanje) (10. naloga, a-, b- in c-del – kaj je o književni osebi povedano v 1. in kaj v 2. vrstici, kaj je primerjano s čim, kako imenujemo to pesniško sredstvo, skupaj 4 točke, Z, R, A).

Taksonomsko so tudi naloge, ki spadajo v območje nad modrim, različno zahtevne (vse taksonomske stopnje, razen uporabe).

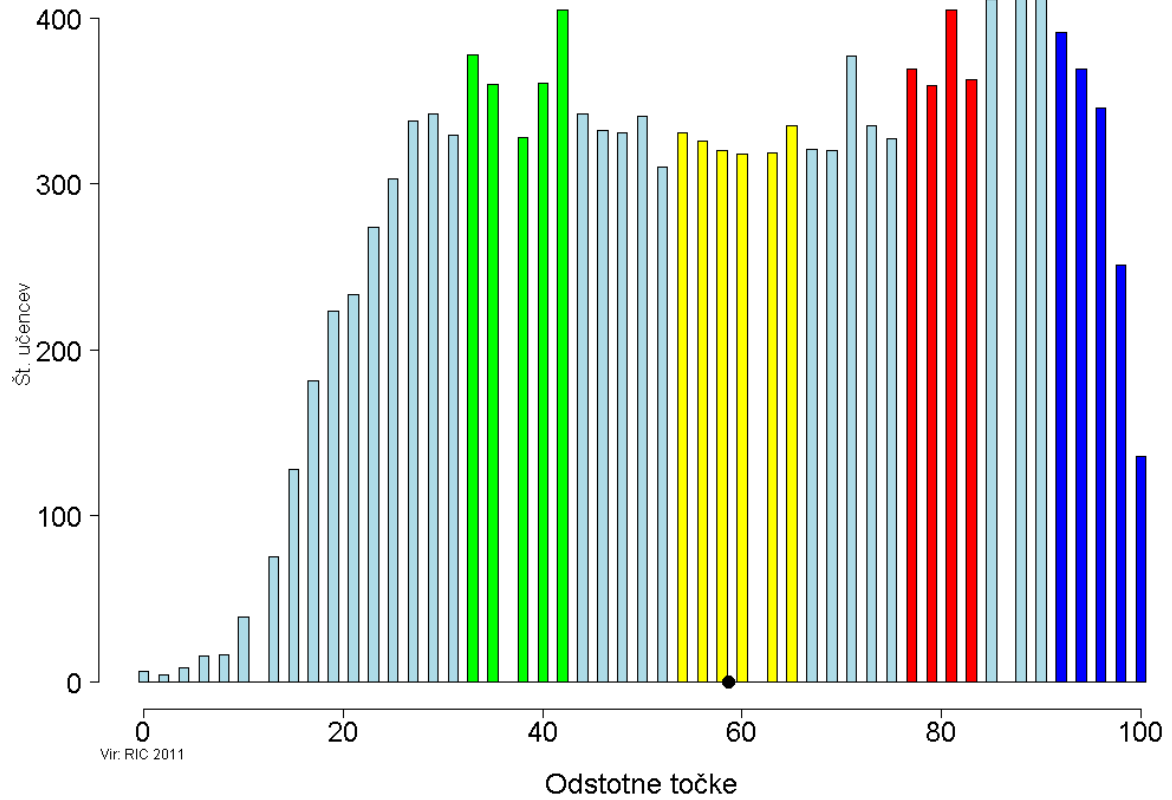
Naloge predvidevajo poznavanje naslednjih strokovnih izrazov iz učnega načrta (izobraževalni cilji): samostalnik, pridevnik, glagol, prislov, zaimek (2. triletje), I. del preizkusa znanja, ter primera (2. triletje), II. del preizkusa znanja.

Na NPZ v preteklem šolskem letu so v območje nad modrim spadale tri naloge s skupaj 4 točkami (dve točki v I. in 2 točki v II. delu preizkusa). Vrste zmožnosti/znanj in cilji/standardi, ki jih preverjajo te naloge, so ne glede na različna izhodiščna besedila podobne – tako lani kot letos se kot najzahtevnejše v obeh delih preizkusa znanja kaže razumevanje sporočila in sklepanje na osnovi podatkov, ki v besedilu niso neposredno izraženi. Iz podatkov je mogoče sklepati, da je pri pouku premalo samostojnega dela učencev z besedili (samostojnega tihega branja in razumevanja) ter premalo vprašanj in nalog, ki zahtevajo višje miselne procese (utemeljevanje s sklicevanjem na besedilo, povezovanje podatkov, sklepanje, povzemanje teme/sporočila). Podatki kažejo tudi, da so premalo utrjeni izobraževalni cilji – temeljni jezikoslovni in literarnovedni pojmi, ki naj bi jih po UN učenci pridobivali predvsem

v rabi (UN, standardi, str. 117, 118). Pozornost bi bilo treba tako pri pouku kot pri obravnavi dosežkov na NPZ po 2. in 3. triletju na šoli posvetiti ciljem/standardom, ki se pojavljajo na prehodih iz razreda v razred in med posameznimi triletji, še posebej tistim, ki se kot primanjkljaj kažejo iz leta v leto, so pa bistveni za uspešnost učenja ne samo pri slovenščini, ampak tudi pri drugih predmetih (učni jezik).

OPISI DOSEŽKOV NPZ PRI ANGLEŠČINI

Porazdelitev točk pri predmetu ANGLEŠČINA (NPZ, 2. obdobje, 2011, N = 13869)

ZELENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo mejo spodnje četrtine dosežkov, so v povprečju rešili naslednje naloge/postavke:

I. del – slušno razumevanje

Naloga A

Pri prvi nalogi povezovalno-izbirnega tipa so učenci s pozornim poslušanjem iskali podrobnosti v besedilu. Poslušali so intervju z dečkom in z deklico in v tabeli označili, za katerega od njiju velja pritrilni odgovor na zapisana vprašanja v tabeli. Prvo testno postavko je uspešno rešilo 86 % učencev (indeks težavnosti: IT = 0,86). Razumeti so morali podrobnosti v delu besedila (*A leopard. I'd like to be a leopard because it can run very quickly.*) in povezati ustrezne informacije.

Naloga B

Pri drugi nalogi slušnega razumevanja so morali učenci ob nalogi povezovanja (vizualne iztočnice so povezovali z ustreznimi deli govorjenega besedila) dokazati razumevanje glavnih misli in podrobnosti v govorjenem besedilu, ki je pripovedovalo o raziskovanju jam. Učenci so morali v razpredelnico vpisati črko ustrezne slike. Sklepamo lahko, da so učenci uspešno reševali prvo testno postavko (IT = 0,90) zaradi besedišča, ki ga dobro poznajo (*warm clothes, water, friends ...*), in zaradi nazornosti slike.

III.del – bralno razumevanje

Naloga A

Prva naloga bralnega razumevanja (naloga kratkih odgovorov) je preverjala razumevanje določenih informacij in podrobnosti v besedilu. Učenci so uspešno reševali prvo testno postavko (IT = 0,85) v zvezi z delom besedila *You can also read Treasure Island by Robert Louis Stevenson*. Za uspešno reševanje so morali učenci ime pisatelja tudi ločiti od drugih oseb, navedenih v sobesedilu (Johnny Depp, Jack Sparrow, Jim).

Naloga B

Druga naloga bralnega razumevanja (naloga alternativnega tipa) je preverjala razumevanje določenih informacij in podrobnosti v besedilu. Za uspešno reševanje te naloge so morali učenci natančno prebrati besedilo, razumeti trditve v razpredelnici in ugotoviti, ali trditve držijo, ne držijo, ali pa podatek v besedilu sploh ni omenjen. Učenci so uspešno reševali prvo testno postavko (IT = 0,74), ki se je neposredno nanašala na del besedila *Zippos Circus is Britain's best-loved travelling company*.

RUMENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo mejo *med polovicama dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega območja v povprečju uspešno rešili še naslednje naloge/postavke:

I. del – slušno razumevanje

Naloga A

V rumeno območje sodijo postavke 2 (IT = 0,63), 3 (IT = 0,75), 5 (IT = 0,71) in 6 (IT = 0,73). Vse štiri postavke ob pozornem poslušanju in razumevanju podrobnosti zahtevajo tudi povezovanje informacij in sklepanje. Učenci so morali pri postavki 2 povezati del besedila, ki govori o hišnih ljubljenceh, z besedno zvezo *furry pets* in ugotoviti, katera od petih navedenih živali ustreza opisu *furry*. Pri postavki 3 so morali učenci dobro poslušati besedilo in ugotoviti, kateri od otrok prehodi v hiši več stopnic (*It has a lot of stairs; ... all the rooms are on the ground floor so I don't need to run up and down the stairs*). Pri postavki 5 tako deček kakor deklica omenjata tenis. Če so natančno poslušali del besedila (*I am a tennis fan too, but I also play it.*), so lahko ugotovili, da vprašanje zadeva deklico. Pri postavki 6 so morali učenci za uspešno reševanje povezati besedo *food* s podpomenkama *pizza* in *spaghetti*, ki ju omenja deček.

Naloga B

V to območje sodita testni postavki 2 (IT = 0,73) in 4 (IT = 0,63) Učenci so morali za uspešno reševanje postavk 2 in 4 natančno poslušati del besedila, razumeti podrobnosti (*walk in, go on your belly, make the opening bigger, turn on the light*) in jih povezati s sliko.

II. del – besedišče

Naloga A

Pri prvi nalogi, ki je preverjala besedišče, so morali učenci glede na sliko dopolniti besedilo z manjkajočimi besedami. Te besede so bile na sliki označene s puščicami. Učencem so bile v pomoč začetne črke in število črk iskanih besed. V to območje sodijo testne postavke 1 (IT = 0,74), 5 (IT = 0,65) in 6 (IT = 0,72). Za uspešno reševanje so morali učenci razumeti besedilo, natančno opazovati ilustracijo in popolnoma pravilno zapisati besede *teacher*, *hand/head* in *hair*.

Naloga B

Pri drugi nalogi, ki je preverjala besedišče, so morali učenci dopolniti besedilo z besedami iz nabora. Pri tem so morali razumeti tako besedilo kakor tudi besede v naboru, saj so jih le tako lahko smiselno uporabili v sobesedilu. Prav tako so morali ustrezne besede popolnoma pravilno prepisati. V rumeno območje sodijo postavke 1 (IT = 0,76), 4 (IT = 0,63) in 5 (IT = 0,60). Pri postavki 1 so morali ugotoviti, da manjka glagol *come*, in ga razlikovati od distraktorja *enjoy*. Postavki 4 in 5 sta zahtevali natančno branje, da so učenci pravilni odgovor lahko pomensko ločili od drugih ponujenih možnosti.

III. del – bralno razumevanje

Naloga A

V rumeno območje sodi postavka 5 (IT = 0,58), pri kateri so morali učenci besedilo pazljivo prebrati in s pravilnim odgovorom dokazali, da razumejo podrobnosti v besedilu (... *they wear headscarves to protect themselves from the sun.*). Pri površnem branju jih je lahko oviral prvi, zanikani del povedi (*They don't wear hats ...*).

Naloga B

V rumeno območje sodita postavki 2 (IT = 0,70) in 5 (IT = 0,69). Pri postavki 2 so morali učenci za pravilno rešitev ob razumevanju podrobnosti v besedilu poznati tudi sopomenke *male – men, female – women*, pri postavki 5 pa vzpostaviti ustrezno povezavo med besedama *also in sometimes*.

RDEČE OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo mejo *zgornje četrtine dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega in iz rumenega območja v povprečju rešili še naslednje postavke:

I. del – slušno razumevanje

Naloga A

V rdeče območje sodi testna postavka 4 (IT = 0,67). Če so hoteli učenci uspešno rešiti to postavko, ni bilo dovolj, da so bili pozorni le na en podatek, ampak so si morali zapomniti podatka iz obeh odgovorov (koliko časa otroka gledata televizijo) in ju med seboj primerjati. Testna postavka je tako od učencev poleg razumevanja zahtevala tudi sklepanje.

Naloga B

V rdeče območje sodijo testne postavke 3 (IT = 0,54), 5 (IT = 0,57) in 6 (IT = 0,58). Pri postavki 3 so morali učenci za uspešno reševanje razumeti podrobnosti in sobesedilo in povezati glavne informacije, pri tem pa ni bilo dovolj, da so razumeli samo ključne besede (*light, animals ...*), saj bi jih lahko povezali tudi z drugimi slikami. Pri postavki 5 so morali pazljivo poslušati podrobnosti (*cave animals are usually white*), ker se besedi *animals* in *light* spet ponovita, to pa lahko zavede slabše poslušalce. Pri postavki 6 so morali iz sobesedila izluščiti bistveno informacijo (*take your rubbish with you*), ki je bila šele na koncu besedila.

II. del – besedišče

Naloga A

V rdeče območje sodi testna postavka 3 (IT = 0,59). Učenci so morali za uspešno rešitev te postavke pazljivo prebrati sobesedilo in s pomočjo slike ugotoviti, da je iskani samostalnik *map*. Testna postavka je od učencev zahtevala natančno branje, saj so morali ugotoviti, da je predmet na steni in ne na pisalni mizi, ki je omenjena v prvi polovici stavka v sobesedilu. Samostalnik so morali tudi pravilno zapisati.

Naloga B

V rdeče območje sodijo testne postavke 3 (IT = 0,44), 7 (IT = 0,46) in 8 (IT = 0,54). Vse tri postavke so od učencev zahtevale natančno branje, širši besedni zaklad in uporabo besedišča v sobesedilu. Pri postavki 3 so učenci izbrali besedo *good*, da so lahko dopolnili pogosto besedno zvezo *take a good look at*, pri postavki 7 so izbrali glagol *enjoy*, pri izbiri pravilne besede jim je pomagalo sobesedilo, ki vsebuje predmet (*That is why you can ___ your virtual visit ...*). Pri postavki 8 so učenci prav tako dopolnili besedno zvezo *kids of all ages*.

III. del – bralno razumevanje

Naloga A

Sem sodijo testne postavke 2 (IT = 0,49), 3 (IT = 0,53), 4 (IT = 0,63) in 6 (IT = 0,45). Učenci so morali natančno prebrati besedilo in poiskati določene informacije, ob tem so te postavke od učencev zahtevale tudi sklepanje in povezovanje podatkov, torej več miselnih procesov.

Pri postavki 2 je bilo že samo vprašanje nekoliko zahtevnejše. Sklepamo lahko, da je učencem nikalnica (... *if they don't eat ...*) otežila razumevanje vprašanja, za odgovor pa so morali prebrati in povezati informacije iz več povedi (*They never have enough drinking water and fresh food on board. For that reason, pirates are often ill.*).

Postavka 3 je iskala odgovor na vprašanje *when*, vendar so morali učenci za odgovor tako kakor pri postavki 2 prebrati več besedila in povezati informacije.

Postavka 4 je zahtevala odgovor na vprašanje *how*, to pa je vprašanje višje zahtevnostne ravni, pa tudi besedna zveza *they steal (them) from their enemies* je nekoliko težja.

Postavka 6 ni imela težkega vprašanja, treba pa je bilo napisati imeni obeh omenjenih piratk. Sklepamo lahko, da so učenci slabše reševali postavko, ker so ali izpustili eno od imen ali pa namesto imen piratk zapisali imeni piratov (Blackbeard, Sir Francis Drake).

Naloga B

V rdeče območje sodijo testne postavke 3 (IT = 0,54), 4 (IT = 0,59) in 6 (IT= 0,54). Da so učenci uspešno rešili postavko 3, so morali razumeli povezavo med *keep his balance on a rope* v razpredelnici in *stand on a chair balanced on a rope* v besedilu. Teže rešljive so tudi trditve, ki so napačne ali pa jih v besedilu ni mogoče najti. Takšni sta postavki 4 in 6. Za uspešno reševanje postavke 4 so morali učenci natančno prebrati več povedi, da so našli potrditev, da postavka glede na besedilo ne drži. Pri postavki 6 so morali biti učenci zmožni precej natančnega branja besedila, saj trditvi ni bilo mogoče pritrčiti in je tudi ne zanikati. Predvidevamo, da so učenci besedilo premalo natančno prebrali, obe trditvi pa vsebujeta tudi besedo *perform*, zato sta bili učencem, ki te besede ne poznajo, trditvi težje razumljivi.

IV. del – pisno sporočanje

Pri tej nalogi učenci pisno sporočajo ob vodeni nalogi z iztočnicami. V rdeče območje sodi kriterij vsebina (IT = 0,54). Učenci, ki so bili uspešni pri tem kriteriju, so v pisni sestavek vključili zahtevane iztočnice in jih razvili. S tem so pokazali, da zmorejo tvoriti vsebinsko ustrezno besedilo.

MODRO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo *zgornjo desetino dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega, iz rumenega in iz rdečega območja v povprečju uspešno rešili še naslednje naloge/postavke:

II. del – besedišče

Naloga A

Pri nalogi A sodita v modro območje testni postavki 2 (IT = 0,34) in 4 (IT = 0,37). Za uspešno reševanje so morali učenci razumeti sobesedilo in poznati pomen besed *neck* in *scarf* pri postavki 2 oziroma *window*, *shelves* in *bottle* pri postavki 4. Obe zahtevani besedi so morali tudi pravilno zapisati.

Naloga B

Pri nalogi B sodita v modro območje testni postavki 2 (IT = 0,38) in 6 (IT = 0,40). Za uspešno reševanje so morali učenci razumeti sobesedilo, poleg tega so morali pri postavki 2 ugotoviti, da manjka samostalnik, pri postavki 6 pa, da ni pridevnika, in pomensko razlikovati med pravilno rešitvijo in distraktorji.

IV. del – pisno sporočanje

V modro območje sodita kriterija besedišče in pravopis (IT = 0,47) in slovnica (IT = 0,43). Pri kriteriju besedišče in pravopis so morali učenci ustrezno in pravilno uporabiti besedišče o hišnih ljubljenskih in o skrbi zanje. Pri kriteriju slovnica so morali učenci pravilno in ustrezno uporabiti več različnih slovničnih struktur.

Razporeditev dosežkov na preizkusu kaže, da učenci niso imeli večjih težav z razumevanjem besedil pri poslušanju in pri branju; strategije reševanja in tipi nalog so jim znani. V primerjavi s preizkusi v preteklih letih se je pokazala predvsem razlika med receptivno (slušno in bralno razumevanje) in produktivno (besedišče in pisno sporočanje) rabo jezika, ki pa je glede na splošne zakonitosti učenja jezika pričakovana.

Naloga slušnega razumevanja so bile v tokratnem preizkusu nekoliko zahtevnejše od nalog v preteklih letih. Pokazale so, da večina učencev dobro razume podrobnosti v poslušanih besedilih, več težav pa imajo pri vprašanih, ki zahtevajo sklepanje in luščenje glavnih misli besedila. Rezultati nalog bralnega razumevanja podobno kažejo, da učenci večinoma uspešno iščejo specifične informacije v besedilu, vendar pa veliko učencev ne obvlada natančnega branja daljšega neznanega besedila, prav tako imajo težave s povezovanjem podatkov in s sklepanjem.

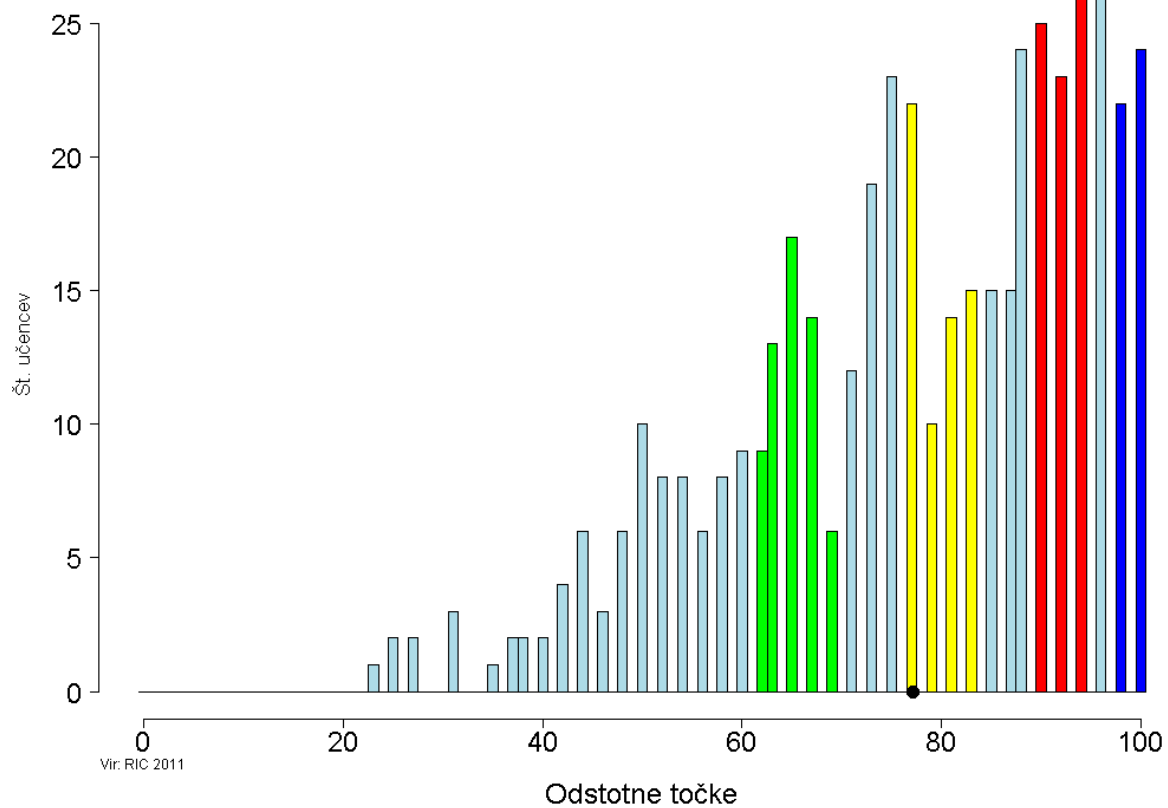
Najpomembnejša razlika v primerjavi s preteklimi preizkusi se je pokazala pri nalogah besedišča. Drugače kakor pri prejšnjih preizkusih sta tokrat obe nalogi v tem delu zahtevali ne samo uspešno prepoznavanje besedišča, temveč tudi natančno branje ter razumevanje in uporabo besedišča v sobesedilu. Nalogi sta zelo dobro pokazali razlike med dosežki učencev. Izkazalo se je, da veliko učencev nima bogatega besednega zaklada, za posebno šibko točko pa se je izkazal tudi pravilen zapis besed, ki je v angleščini ključen, da ne pride do pomenskih zamenjav (npr. *hair, hare, hear*).

Pričakovano je zahtevnejša tudi tvorba naloga, ki najbolj celovito preverja sporazumevalno zmožnost učencev; najpogostejše so težave pri besedišču ter pri pravopisni in pri slovnični pravilnosti. Pri vsebini se je veliko učencev držalo zahtevanih iztočnic, niso pa se o njih razpisali. Večji razpon točk po posameznih kriterijih je omogočil boljše razlikovanje predvsem med dosežki uspešnejših učencev; tako so na primer bolj vidne razlike v besednem zakladu in v rabi jezikovnih struktur. Glede na rezultate je pri pisnem sestavku vsekakor še veliko prostora za izboljšanje.

Večina od 41 postavk v preizkusu sodi v rdeče (16) in v rumeno (15) območje, manj pa je postavk v modrem (6) in v zelenem (4) območju. Za vse naloge, razen pisnega sporočanja, je značilno, da zajemajo postavke, ki padejo v tri območja. Z uvedenimi spremembami, predvsem pri nalogah besedišča in pisnega sporočanja, je preizkus zdaj bolj občutljiv za učence z boljšimi dosežki, kljub temu pa številčno zelo velika skupina učencev presega cilje in standarde v učnem načrtu. Razlog za to sta lahko tudi bogat stik z jezikom v zunajšolskem okolju (televizija, glasba, internet) in dodatno jezikovno izobraževanje, npr. poučevanje angleščine že v prvi triadi oziroma v vrtcu.

OPISI DOSEŽKOV NPZ PRI NEMŠČINI

Porazdelitev točk pri predmetu NEMŠČINA (NPZ, 2. obdobje, 2011, N = 457)

ZELENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo mejo *spodnje četrtine dosežkov*, so uspešno rešili naslednje naloge:

I. del - slušno razumevanje

Učenci poslušajo kratka besedila, sestavljena iz znanih informacij, in s pisnimi dejavnostmi pokažejo razumevanje posameznih podrobnosti in bistva.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 1., 2., 4., 5. in 7. postavko naloge razvrščanja, kjer so oštevilčili stanovanja, ki so bila omenjena v slušnem besedilu. Na taksonomski ravni je to manj zahtevna naloga. Učenci razumejo besedila, sestavljena iz znanih jezikovnih informacij.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 1., 2., 3., 4., 5. in 7. postavko.

To je naloga povezovanja, pri kateri so povezali učenca z njegovo dejavnostjo. Učenci ob nazornih ilustracijah prepoznava informacije iz slušnega besedila. Tudi ta naloga je na taksonomski ravni manj zahtevna.

II. del - bralno razumevanje

Učenci berejo in razumejo na določeno temo vezano besedilo, ki komajda presega njihov besedni zaklad.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 1., 2. in 6. postavko.

Učenci so morali s selektivnim branjem poiskati informacijo v besedilu, ki komajda presega njihov receptivni besedni zaklad. V nalogi izbirnega tipa so morali označiti trditev za pravilno ali napačno.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 1., 2. in 3. postavko.

Pri nalogi dopolnjevanja so morali zapisati zahtevane podatke v razpredelnico. Ni jim bilo treba razumeti vseh podrobnosti v besedilu, ampak le glavne podatke.

III. del - poznavanje in raba jezika

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v kontekstu.

1. naloga

Učenci so pravilno rešili 1., 3. in 4. postavko.

To je naloga izbirnega tipa – izločanje besede, ki ne sodi med preostale tri. Vse besede so iz izkustvenega sveta učencev.

2. naloga

Učenci so pravilno rešili 1. postavko.

V nalogi izbirnega tipa so morali izmed treh ponujenih izbrati pravilno rešitev. Ta naloga je bolj »slovnično« usmerjena.

3. naloga

Učenci so uspešno rešili 2., 4. in 5. postavko.

V nalogi povezovanja so izbirali povezavo besedne zveze samostalnik – glagol na temo hrana.

RUMENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo mejo *med polovicama dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega območja uspešno rešili še naslednje naloge:

I. del - slušno razumevanje

Učenci poslušajo kratka besedila, sestavljena iz znanih informacij, in s pisnimi dejavnostmi pokažejo razumevanje posameznih podrobnosti in bistva.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 3. in 6. postavko.

Slike so bile zelo nazorne, besedilo kratko in razumljivo, čeprav so bile tri sličice odveč. Vsi učenci verjetno niso razumeli besedne zveze *saugt den Boden*.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 6. postavko.

To je naloga povezovanja, pri kateri so povezovali učence s sličico ustrezne aktivnosti. Ta postavka pade v rumeno območje zato, ker sta dve trditvi v eni postavki in je učenci niso poslušali do konca – selektivno poslušanje.

II. del - bralno razumevanje

Učenci berejo in razumejo na določeno temo vezano besedilo, ki komajda presega njihov besedni zaklad.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 4. in 7. postavko.

Gre za razumevanje besedila, vezanega na določeno temo. Učenci so morali razumeti parafrazirano izjavo, npr. *Sie liebt Theater = Sie geht gern ins Theater*.

2. naloga

Učenci so pravilno rešili 5. in 6. postavko.

Postavki *Land* in *Geschwister* so morali dopolniti z ustreznimi podatki iz besedila.

III. del - poznavanje in raba jezika

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v kontekstu.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 2. postavko.

Izločiti so morali besedo *Hunger*, ki ne sodi med bolezni oziroma bolečine.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 7. postavko.

Pri nalogi izbirnega tipa so morali obkrožiti pravilno W-vprašalnico.

3. naloga

Učenci so pravilno rešili 1., 3. in 6. postavko.

Naloga dopolnjevanja – kaj sodi skupaj – je zahtevala povezovanje črk in števil na temo hrane. Pri 6. postavki sta bili možni dve rešitvi – *eine Banane schälen* ali *schneiden*.

4. naloga - pisno sporočanje

Učenci tvorijo krajše vodeno pisno besedilo na podlagi iztočnic.

Učenci so uspešno rešili 1. (vsebina) in 2. postavko (jezikovna pravilnost), ker so imeli danih nekaj vprašanj in prvo poved kot iztočnico. To je naloga, ki preverja zmožnost tvorjenja krajšega besedila s pomočjo danih vprašanj. Naloga učencem ni delala večjih težav, saj je iz njihovega izkustvenega sveta.

RDEČE OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo *zgornjo četrtno dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega in iz rumenega območja uspešno rešili še naslednje naloge:

II. del - bralno razumevanje

Učenci berejo in razumejo na določeno temo vezano besedilo, ki komajda presega njihov besedni zaklad.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 3. in 5. postavko.

Gre za razumevanje besedila, vezanega na določeno temo, kjer so učenci morali razumeti parafrazirano izjavo. Predvidevamo, da ostali učenci niso razumeli stopnjevanega pridevnika *älter* in vrstilnega števnikar *das erste*.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 4. postavko.

Učenci so morali dopolniti postavko *Wohnort* s krajem iz besedila, ki ga ne poznajo. Sklepamo, da so ostali učenci besedilo prebrali preveč površno.

III. del - poznavanje in raba jezika

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v kontekstu.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 2., 3., 4. in 5. postavko.

Iz nabora treh možnih rešitev so morali izbrati pravilno. Ta naloga je bila najbolj tipično slovnična: dopolniti so morali osebni zaimek v sklonu, množinsko obliko glagola biti, modalni glagol in predlog. Na taksonomski ravni je ta naloga zahtevnejša.

MODRO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo *zgornjo desetino dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega, iz rumenega in iz rdečega območja uspešno rešili še naslednje naloge:

II. del - bralno razumevanje

Učenci berejo in razumejo na določeno temo vezano besedilo, ki komajda presega njihov besedni zaklad.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 7. postavko. Pri nalogi dopolnjevanja so morali dopolniti tretji hobi, ki ga je naloga zahtevala. Veliko učencev te postavke ni reševalo; ker so videli, da je že nekaj napisano, tega niso prebrali, v vsebino pa se niso poglobili.

III. del - poznavanje in raba jezika

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v kontekstu.

3. naloga

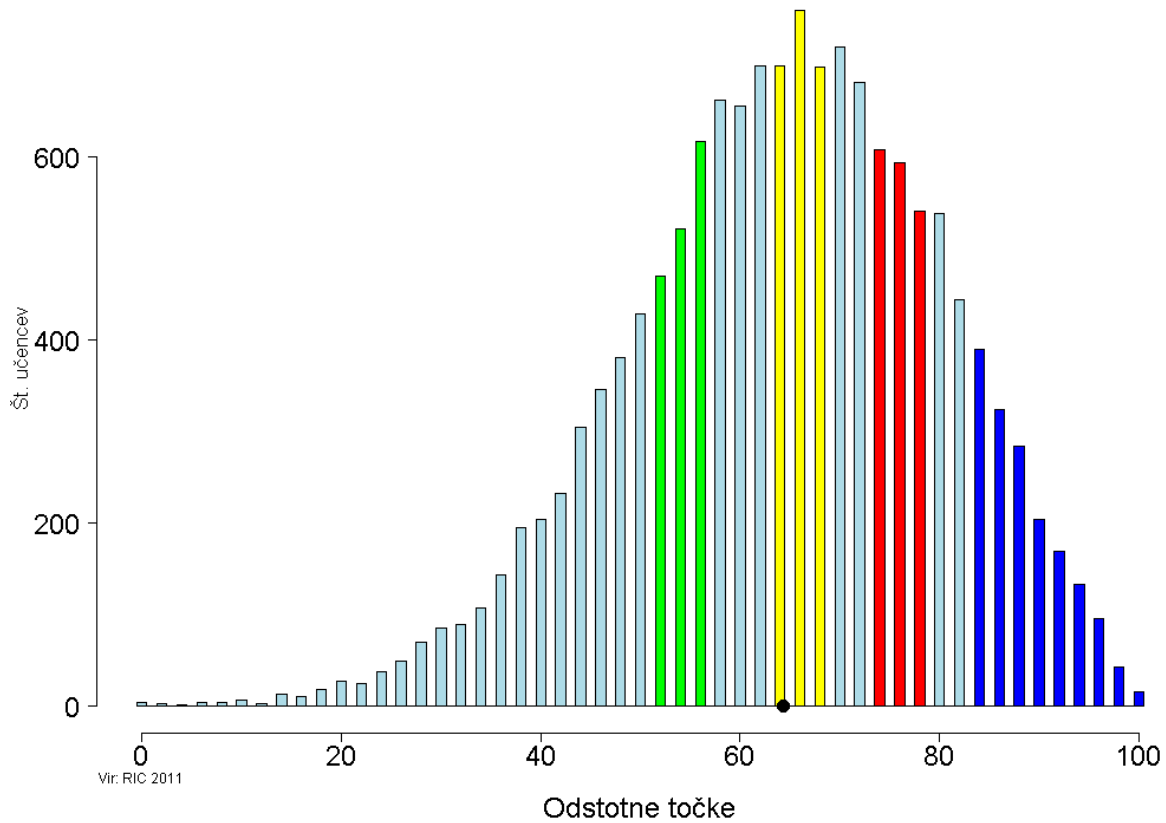
Učenci so uspešno rešili 6. postavko.

V nalogi izbirnega tipa so morali dopolniti tožilnik moškega spola *einen (Fisch)*. Ostali učenci torej niso vedeli, da je v nemščini riba moškega spola.

Najpomembnejši cilj pouka nemščine na ravni zgodnjega učenja je razvijanje sporočilne sposobnosti, ki je prilagojena otrokovi starostni stopnji. To smo upoštevali tudi pri sestavi preizkusa znanja. **Razporeditev dosežkov** kaže, da so učenci zelo uspešni pri nalogah slušnega razumevanja, pri katerih pazljivo in natančno poslušajo ter ustrezno pisno reagirajo. Uspešni so tudi pri bralnem razumevanju, kjer berejo in razumejo na določeno temo vezano besedilo, ki komajda presega njihov besedni zaklad. Naloge poznavanja in rabe jezika sodijo na višjo taksonomsko raven, zato so tudi bolj selektivne. Rezultati so torej pričakovani.

OPISI DOSEŽKOV NPZ PRI MATEMATIKI

Porazdelitev točk pri predmetu MATEMATIKA (NPZ, 2. obdobje, 2011, N = 14336)

Dosežke vseh učencev, ki so sodelovali v nacionalnem preverjanju znanja ob koncu drugega obdobja, lahko razporedimo od najnižjega do najvišjega in za vsak dosežek izračunamo število učencev s tem skupnim dosežkom. Po pregledu tako dobljene razvrstitve nalog je mogoče pripraviti sintezo vsebin, ki je skupna nalogam v posameznem območju. Za vsako od teh območij smo izbrali naloge, ki so jih učenci v ustrezni skupini uspešno reševali.

ZELENO OBMOČJE

Zeleno območje označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo mejo *spodnje četrtine* dosežkov glede na preostale dosežke. To so učenci z dosežki med 20. in 30. kvantilom.

Učenci so pokazali osnovno matematično znanje v znanih situacijah, povezano s poznavanjem naravnih števil, z izvajanjem računskih operacij z naravnimi števili, s seštevanjem decimalnih števil, z risanjem osnovnih geometrijskih elementov ter z branjem in primerjanjem podatkov iz preglednice in iz prikaza.

Učenci znajo:

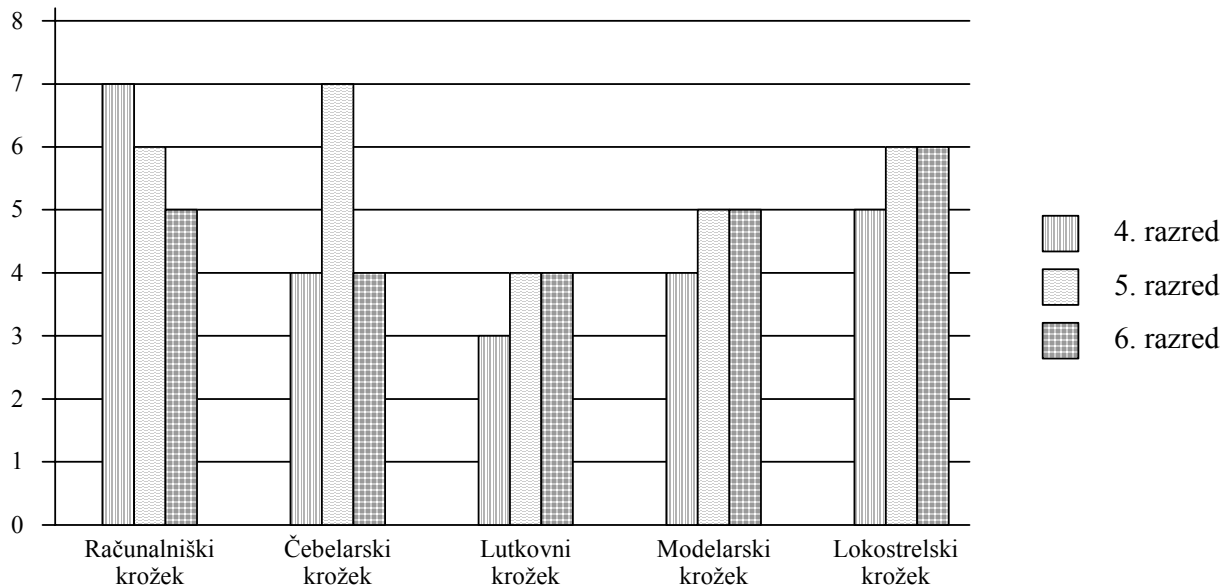
- sešteti decimalni števili (1.1);
- prebrati podatke iz preglednice, množiti z naravnim številom in dobljene rezultate primerjati po velikosti (2.1);
- prebrati podatke iz preglednice, jih sešteti in dobljene podatke primerjati po velikosti (2.2);
- sešteti naravna števila prek milijona (2.3);
- oblikovati in označiti prikaz s stolpci (2.5 in 2.6);
- upoštevati vrstni red računskih operacij (3.1);
- izračunati vsoto naravnih števil (3.2);
- upoštevati vrstni red računskih operacij v izrazu z oklepaji (3.3 in 3.5);
- izračunati vrednost izraza (3.4);
- prebrati podatke s prikaza in jih primerjati (4.1 in 4.2);
- prebrati podatke s prikaza (4.3);
- narisati in označiti pravokotnico na dano daljico (5.1);
- narisati in označiti vzporednico k dani daljici (5.2);
- prepoznati simbolni zapis (5.4);
- prebrati ustrezní podatek s prikaza (9.1 in 9.2);
- prebrati ustrezne podatke s prikaza in z njimi računati (9.3, 9.5 in 9.6).

Zgled:

9. naloga

Učenci 4., 5. in 6. razreda so na začetku šolskega leta izbirali med računalniškim, čebelarškim, lutkovnim, modelarskim in lokostrelskim krožkom. Vsak učenec je izbral po en krožek.

Iz prikaza je razvidno, koliko učencev je izbralo posamezni krožek.

Odgovori:

a) Kateri krožek je izbralo največ učencev 5. razreda?

b) Kateri krožek je izbralo najmanj učencev 4. razreda?

c) Kateri krožek je izbralo 17 učencev?

e) Koliko je vseh učencev 4. razreda?

f) V katerem razredu je največ učencev?

Področje: obdelava podatkov

Taksonomska stopnja: poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev

RUMENO OBMOČJE

Rumeno območje označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo mejo *med polovicama* dosežkov. To so učenci z dosežki med 45. in 55. kvantilom.

Učenci razumejo osnovno matematično znanje in izvajajo osnovne računske operacije z naravnimi in z decimalnimi števili, izračunajo vrednost izraza, prepoznajo simbolni zapis v geometrijski nalogi, izračunajo razliko dolžin daljic, poimenujejo kot glede na njegovo velikost ter berejo podatke s prikaza in z njimi računajo.

Učenci znajo:

- odšteti decimalni števili (1.3);
- množiti decimalni števili (1.4);
- deliti decimalno število z naravnim številom (1.6);
- izračunati vrednost izraza (3.6);
- prepoznati simbolni zapis (5.3);
- izračunati razliko dolžin daljic (6.1);
- poimenovati kot glede na njegovo velikost (7.2);
- prebrati ustrezne podatke s prikaza in z njimi računati (9.4).

Zgled:

1. naloga

b) Izračunaj razliko.

$$45 - 39,9 =$$

d) Izračunaj količnik.

$$11,46 : 3 =$$

Področje: števila

Taksonomska stopnja: izvajanje rutinskih postopkov in uporaba kompleksnih postopkov

RDEČE OBMOČJE

Rdeče območje označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo mejo zgornje četrtine dosežkov glede na preostale dosežke. To so učenci z dosežki med 70. in 80. kvantilom.

Učenci poznajo in uporabljajo osnovne pojme iz ravninske geometrije, obvladajo odnose med merskimi količinami, berejo podatke s prikaza, rešujejo naloge s sklepanjem in izvajajo kompleksne postopke pri reševanju problemov s področja števil.

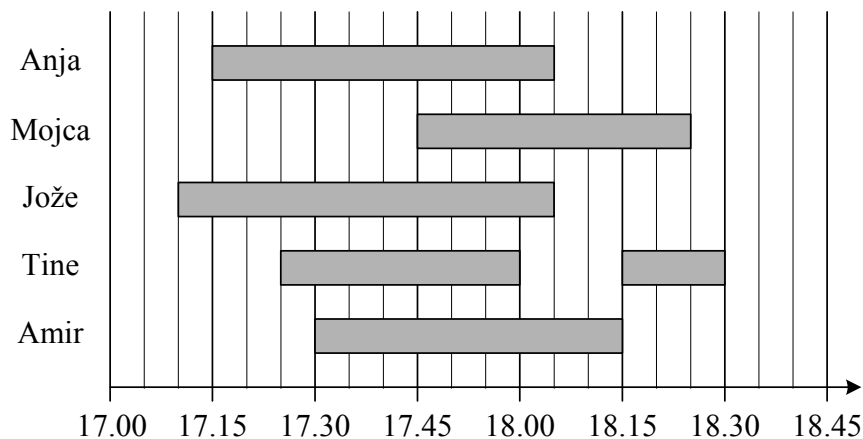
Učenci znajo:

- zaokrožiti število na celo vrednost (1.5);
- prebrati podatke s prikaza in z njimi računati (4.5 in 4.6);
- utemeljiti oceno glede na dane podatke (6.3);
- narisati in označiti sovršni kot danemu kotu (7.1);
- poimenovati kot glede na njegovo velikost (7.5);
- izbrati ustrezno strategijo za reševanje besedilne naloge (8.1 in 8.2).

Zgled:

4. naloga

Spodaj je prikazan čas gledanja televizije petih prijateljev.

e) Koliko minut za Jožetom je Mojca začela gledati televizijo?

f) Ali bi Tine gledal televizijo več kakor eno uro, ko ne bi vmes prekinil gledanja?

Področje: merjenje

Taksonomska stopnja: uporaba kompleksnih postopkov

MODRO OBMOČJE

Modro območje označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo zgornjo desetino dosežkov. V skupini je 10 % učencev, njihovi dosežki pa so tako višji od 90 % preostalih dosežkov. V statističnem žargonu rečemo, da so to učenci z dosežki nad 90. kvantilom.

Učenci uporabljajo ustrezne strategije reševanja pri zahtevnejših matematičnih problemih iz geometrije in iz vsakdanjega življenja, pri katerih morajo razbrati, povezati in pretvoriti podatke, izvesti smiselni postopek reševanja, logično sklepati in poiskati rešitev.

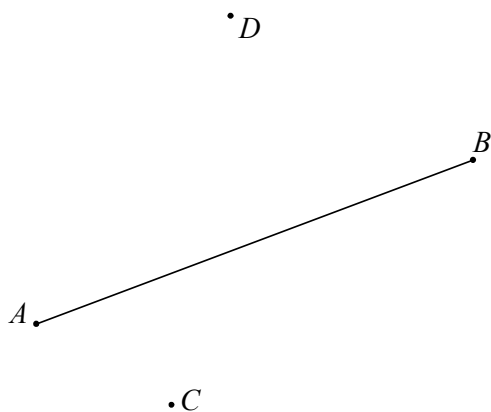
Učenci znajo:

- zapisati podatek v milijonih kvadratnih kilometrov (2.4);
- prebrati simbolni zapis za dolžino daljice in jo izmeriti (5.5);
- primerjati dolžini in širini pravokotnikov (6.2);
- izračunati velikost sokota (7.3);
- rešiti besedilno nalogo s sklepanjem (8.3);
- izbrati ustrezno strategijo za reševanje besedilne naloge (8.4 in 8.5).

Zgled:

5. naloga

Na sliki je narisana daljica AB ter točki C in D .

d) Dopolni: $|CD| =$ _____

Področje: geometrija in merjenje

Taksonomska stopnja: reševanje in raziskovanje problemov

NALOGE NAD MODRIM OBMOČJEM

Naloge v tem območju niso tipične za nobeno od prej opisanih območij in jih v 65 % primerov ne rešijo niti učenci z najboljšimi dosežki. Te naloge reši manj kakor tretjina najboljših učencev, to je učencev, ki so uvrščeni v modro območje.

Učenci znajo:

- zaokrožiti število na desetine (1.2);
- prebrati podatke s prikaza (4.4);
- prebrati simbolni zapis za velikost kota in ga izmeriti (5.6);
- izračunati velikost sokota (7.4);
- rešiti besedilno nalogo s sklepanjem (8.6).

Zgled:

1. naloga

a) Izračunaj vsoto.

$$34,05 + 120,9 =$$

Dobljeno vsoto zaokroži na desetine: _____

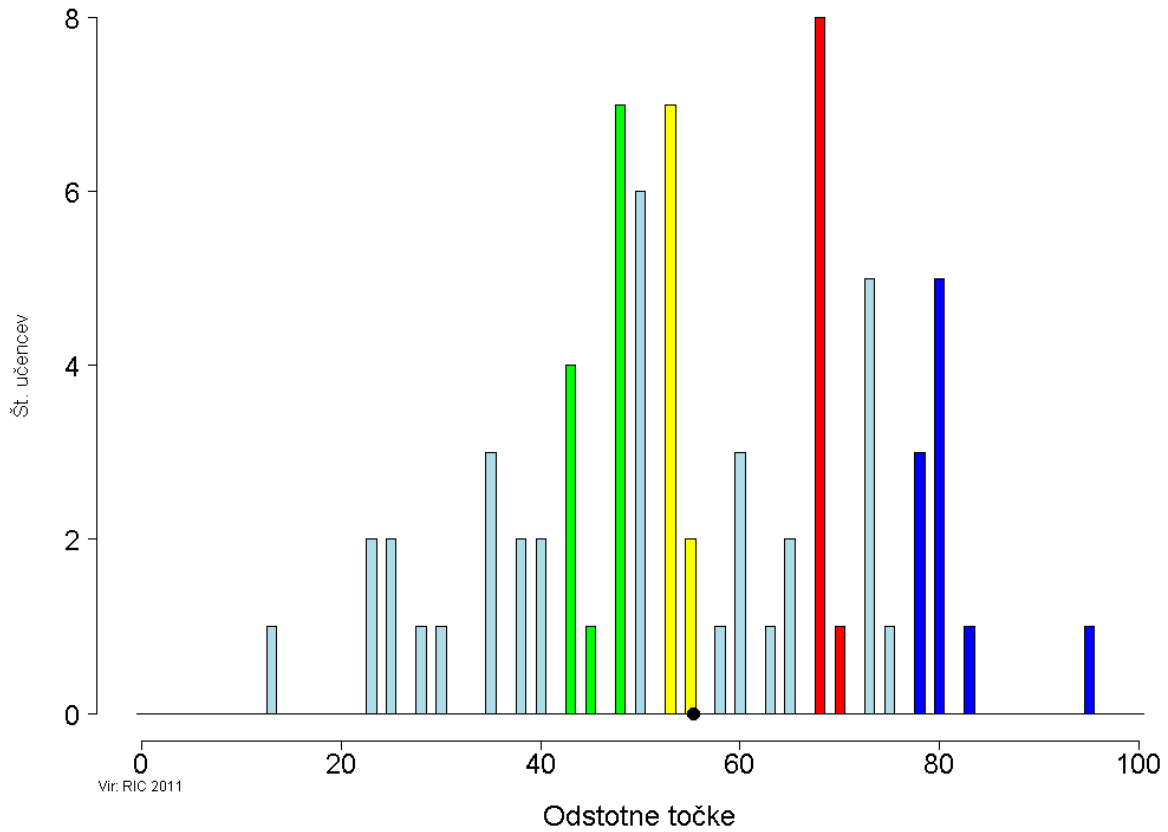
Opomba: Izračunana vsota sodi v zeleno območje, zaokrožena vrednost na desetine pa v območje nad modrim.

Področje: števila

Taksonomska stopnja: poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev

OPISI DOSEŽKOV NPZ V PRILAGOJENEM IZOBRAŽEVALNEM PROGRAMU Z NIŽJIM IZOBRAZBENIM STANDARDOM

Porazdelitev točk pri predmetu SLOVENŠČINA (NIS) (NPZ, 2. obdobje, 2011, N = 73)

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje sodijo naloge, ki so jih rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo spodnje četrte dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri štirih nalogah (2, 4, 5, 6 – skupaj 10 postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje), pri treh nalogah (7, 10, 11 – 3 postavke) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: V tem območju je zastopana večina tipov nalog. Največ je nalog obkroževanja, sledijo pa naloge alternativnega tipa, naloge kratkega odgovora in naloge dopolnjevanja.

Učenci:

- prepoznajo namen besedila (**naloga 2.1**);
- prepoznajo dejstva v besedilu (**naloge 4.1, 4.2, 4.3, 4.4**);
- prepoznajo avtorja besedila (**naloga 5.1**);
- prepoznajo datum objave besedila (**naloga 5.2**);
- prepoznajo dejstva v besedilu – osebe, omenjene v besedilu (**naloge 6.1, 6.2, 6.3**);
- razumejo besedilo – vrsta filma (**naloga 7.1**);
- poiščejo protipomenko (**naloga 10.2**);
- vstavijo ustrezn predlog (**naloga 11.1**).

Učenci prepoznajo osnovna dejstva v besedilu, razumejo osnovno sporočilo besedila in uporabijo nekatera slovnična pravila.

Zgled:

2. KAJ JE NAMEN BESEDILA?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Povabiti bralce k tabornemu ognju.
- B Nagovoriti bralce za nakup planinskih čevljev.
- C Seznaniti bralce o novem slovenskem filmu.
- Č Opozoriti bralce na gnečo v kinematografih.

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri treh nalogah (1, 2, 4 – skupaj 4 postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje).

Tipi nalog: V zelenem območju so naloge obkroževanja in naloge alternativnega tipa.

Učenci:

- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih (**naloge 1.1, 4.1, 4.2**);
- prepoznajo književne osebe (**naloga 2.1**).

Učenci znajo odgovoriti na vprašanja o bistvenih podatkih in prepoznati književne osebe.

Zgled:

1. O ČEM GOVORI BESEDILO?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A O zlati pšenici.
- B O sitih otrocih.
- C O dveh sestrah.
- Č O zakletem gradu.

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje sodijo naloge, ki so jih rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo med polovicama dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (3 – 1 postavka) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje), pri eni nalogi (11 – 1 postavka) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: Nalogi uvrščamo med naloge obkroževanja in naloge dopolnjevanja.

Učenci:

- poznajo dejstva v besedilu (**naloga 3.1**);
- pravilno uporabijo predlog (**naloga 11.2**).

Učenci v besedilu prepoznajo zahtevnejša dejstva in uporabijo nekatera slovnična pravila.

Zgled:

3. KJE JE BILO BESEDILO OBJAVLJENO?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A V časopisu Dnevnik.
- B Po radiu Hit.
- C Na televiziji SLO 1.
- Č Na svetovnem spletu.

Umetnostno besedilo

Opomba: Nobena od nalog 2. dela preizkus se ni uvrstila v rumeno območje.

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje sodijo naloge, ki so jih rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo zgornje četrtine dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (1 – 1 postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje), pri eni nalogi (9 – 1 postavka) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: V rdečem območju sta naloga obkroževanja in naloga kratkega odgovora.

Učenci:

- prepoznajo vrsto besedila (**naloga 1.1**);
- uporabijo veliko začetnico osebne imena (**naloga 9.1**).

Učenci prepoznajo vrsto besedila in uporabijo pravopisno pravilo.

Zgled:

9. POPRAVI PRAVOPIŠNO NAPAKO IN NA ČRTO NAPIŠI PRAVILNO POVED.

V glavni vlogi ni zaigral Lado bizovičar.

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (3 – 3 postavke) preverjamo znanje na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje), pri eni nalogi (6 – 2 postavki) pa delovanje na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog: Naloge uvrščamo med naloge obkroževanja in naloge urejanja.

Učenci:

- prepoznajo časovno zaporedje dogodkov (**naloge 3.2, 3.3, 3.4**);
- poznajo značilnosti ljudske pravljice (**nalogi 6.1, 6.2**).

Učenci razumejo prebrano besedilo in znajo naštetati nekatere značilnosti ljudske pravljice.

Zgled:

6. KATERE ZNAČILNOSTI LJUDSKE PRAVLJICE NAJDEŠ V PREBRANEM BESEDILU?

Obkroži črko pred tremi pravilnimi odgovori.

- A Avtor ni znan.
- B Uporabljeno je nasprotje reven – bogat.
- C Čas dogajanja je natančno določen.
- Č Zgodba v pravljici je resnična.
- D Dobro premaga slabo.
- E Kraj dogajanja je določen.

Opomba: V rdeče območje sta se uvrstila le odgovora A in B, odgovor D pa sodi v modro območje.

MODRO OBMOČJE

V modro območje sodijo naloge, ki so jih rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo zgornje desetine dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (12 – 2 postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na III. taksonomski stopnji (samostojno reševanje, samostojna interpretacija, vrednotenje).

Tipi nalog: V modrem območju je tip naloge – zapis kratkega odgovora.

Učenci:

- napišejo kratko besedilo – novico (**nalogi 12.1, 12.4**).

Učenci ob predlogi tvorijo kratko neumetnostno besedilo.

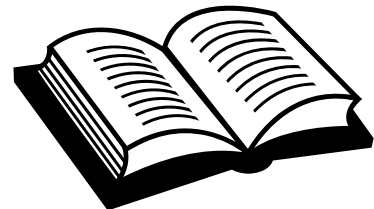
Zgled:

12. NA ČRTE NAPIŠI KRATKO NOVICO Z ZANIMIVIM NASLOVOM.

V povedih uporabi vse spodaj naštete primere.

Primeri: novinarka Jelka, bralna značka, sreda ob 10. uri, povabljena gostja Desa Muck, učenci 5. in 6. razreda, knjižnica.

Šolske novice, 12. 4. 2010

Opomba: V modro območje se je uvrstil le tisti del naloge 12, pri katerem so morali učenci zapisati naslov novice in uporabiti vse ponujene podatke. Učencem, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo zgornje desetine dosežkov, pa ni uspelo s 65 % verjetnostjo smiselno zapisati novice in avtorja te novice.

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (6 – 1 postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba znanja) in pri eni nalogi (8 – 2 postavki) uporabo miselnih procesov na III. taksonomski stopnji (samostojno reševanje, samostojna interpretacija, vrednotenje).

Tipi nalog: Znanje smo preverjali z nalogami obkroževanja.

Učenci:

- poznajo značilnosti ljudske pravljice (**naloga 6.3**);
- povežejo pregovor s sporočilnostjo besedila (**nalogi 8.1, 8.2**).

Učenci prepoznajo vse značilnosti ljudske pravljice in besedilo tako dobro razumejo, da njegovo vsebino povzamejo s prenesenim pomenom.

Zgled:

8. KATERA PREGOVORA BI USTREZALA VSEBINI PRAVLJICE?

Obkroži črko pred dvema pravilnima pregovoroma.

- A Kjer osel leži, dlako pusti.
- B Skromnost je lepa čednost.
- C Ura teče, nič ne reče.
- Č Zdrav duh v zdravem telesu.
- D Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.

NALOGE NAD MODRIM OBMOČJEM

V to območje sodijo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65 % uspešnostjo.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri dveh nalogah (8, 10 – 3 postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba), pri eni nalogi (12 – 2 postavki) pa uporabo miselnih procesov na III. taksonomski stopnji (samostojno reševanje, samostojna interpretacija, vrednotenje).

Tipi nalog: Pri nalogah nad modrim območjem so učenci zapisovali kratke odgovore.

Učenci ne znajo:

- zapisati vrstilnega števnik z besedo (**nalogi 8.1, 8.2**);
- zapisati protipomenke besedne zveze (**naloga 10.1**);
- smiselno zapisati novice in njenega avtorja (**nalogi 12.2, 12.3**).

Opisane naloge so se pričakovano uvrstile nad modro območje.

Zgled:

8. IZ NAVEDENEGA DATUMA SPODAJ NA ČRTO NAPIŠI Z BESEDO *DAN* IN *MESEC*.

26. 11. 2010 – _____

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (3 – 1 postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje) in pri dveh nalogah (5, 7 – 3 postavke) uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje, uporaba).

Tipi nalog: Znanje smo preverjali z nalogami kratkega odgovora in z nalogo urejanja oziroma razvrščanja.

Učenci:

- ne znajo določiti začetnega dogajanja pravljice (**naloga 3.1**);
- ne razumejo sporočilnosti pravljice (**naloge 5.1, 7.1, 7.2**).

Naloge so se proti pričakovanjem uvrstile nad modro območje. Predvidevamo, da je na slabše dosežke vplival tip naloge, zlasti če primerjamo dosežke v opisanih nalogah in izkazano znanje pri nalogi 8.

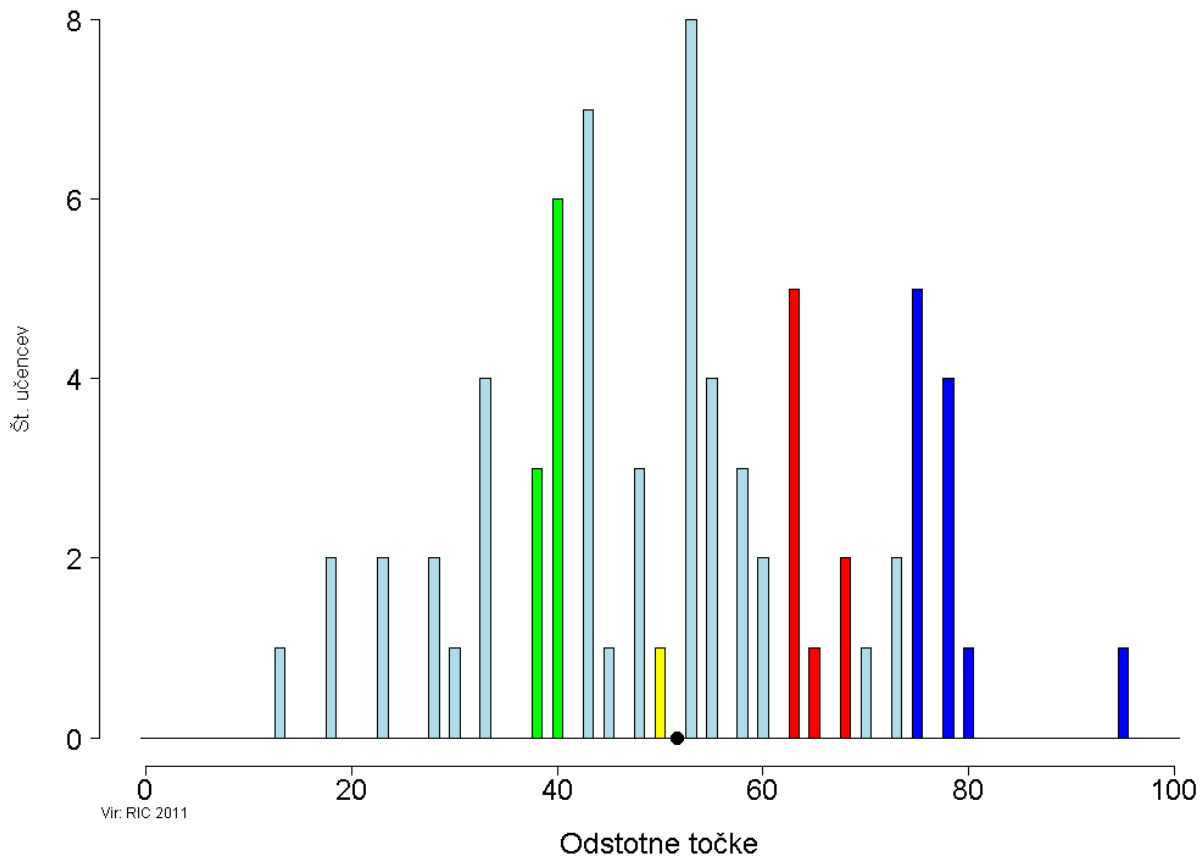
Zgled:

7. ZAKAJ JE BOGATA SESTRA OBUBOŽALA?

Odgovor zapiši v dveh povedih na črti.

OPISI DOSEŽKOV NPZ V PRILAGOJENEM IZOBRAŽEVALNEM PROGRAMU Z NIŽJIM IZOBRAZBENIM STANDARDOM

Porazdelitev točk pri predmetu MATEMATIKA (NIS) (NPZ, 2. obdobje, 2011, N = 72)

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje sodijo naloge, ki so jih rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo spodnje četrte dosežkov.

Vsebine: Štiri naloge iz zelenega območja so bile s področja aritmetike, ena naloga pa s področja geometrije.

Taksonomske stopnje: Pri štirih nalogah (1., 3., 4. in 5. naloga – 7 postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (poznavanje dejstev) in pri eni nalogi (9. naloga – 1 postavka) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: Pri vseh nalogah prevladuje tip nalog, pri katerih so morali učenci zapisati kratki odgovor.

Učenci:

- se orientirajo v številski vrsti do 1000 (**nalogi 1.2 in 1.3**);
- določijo predhodnik ter število predhodniku in nasledniku (**nalogi 3.1 in 3.3**);
- pisno seštevajo s prehodom do 100 in do 1000 (**nalogi 4.1 in 4.2**);
- poimenujejo geometrijski lik (**naloga 5.1**);
- označijo celoto lika (**naloga 9.4**).

Učenci znajo določati predhodnik in število predhodniku in nasledniku ter nekatera manjkajoča števila v številski vrsti, znajo poimenovati osnovne geometrijske like, poznajo celoto lika in uspešno pisno računajo s prehodom.

Zgled:

4. naloga

Pisno izračunaj.

a)

	4	5
+	1	8

b)

	3	6	7
+	2	44	2

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje sodijo naloge, ki so jih rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo med polovicama dosežkov.

Vsebine: Po snovni pokritosti v rumenem območju prevladuje aritmetika (6 nalog) pred merjenjem (1 naloga) in pred geometrijo (1 naloga).

Taksonomske stopnje: Pri treh nalogah (1., 2. in 3. naloga – 3 postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri petih nalogah (6., 7., 9., 10. in 11. naloga – 6 postavk) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: Prevladujejo naloge kratkega odgovora.

Učenci:

- se orientirajo v številski vrsti do 1000 (**naloga 1.1**);
- nadaljujejo padajoča zaporedja naravnih števil v obsegu do 100 (**naloga 2.2**);
- zapišejo naslednik števila (**naloga 3.2**);
- ugotovijo skladnost daljic (**naloga 6.2**);
- zapišejo manjkajoče večkratnike števil (**nalogi 7.1 in 7.2**);
- označijo del celote $-\frac{1}{4}$ (**naloga 9.3**);
- pretvarjajo dolžinske merske enote iz metrov v decimetre (**naloga 10.2**);
- izberejo pravilni postopek reševanja besedilne naloge (**naloga 11.1**).

Učenci se v celoti orientirajo v številski vrsti do 1000, nadaljujejo zaporedje naravnih števil v obsegu do 100, izkazujejo znanje poštevanka števil 4 in 6, pretvarjajo med zelo znanimi sosednjimi dolžinskimi enotami, razumejo besedilno nalogo, vendar jim je ne uspe dokončati.

Zgled:

7. naloga

V prazne okvirčke vpiši manjkajoče večkratnike števil.

a)

4		12	16		24		32	36	40
---	--	----	----	--	----	--	----	----	----

b)

6	12		24	30		42		54	60
---	----	--	----	----	--	----	--	----	----

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje sodijo naloge, ki so jih rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo zgornje četrtine dosežkov.

Vsebine: Poleg aritmetike (2 nalogi) in branja podatkov (1 naloga) zajema rdeče območje tudi področje merjenja (1 naloga).

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (2. naloga – 2 postavki) smo preverjali miselne procese na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh nalogah (7. in 10. naloga – 2 postavki) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (12. naloga – 1 postavka) delovanje na III. taksonomski stopnji (povezovanje, analiza in vrednotenje).

Tipi nalog: Pri vseh nalogah učenec zapiše kratki odgovor.

Učenci:

- nadaljujejo naraščajoča zaporedja danih naravnih števil v obsegu do 1000 (**nalogi 2.1 in 2.3**);
- zapišejo manjkajoče večkratnike števil (**naloga 7.3**);
- pretvarjajo dolžinske merske enote iz centimetrov v decimetre (**naloga 10.1**);
- znajo brati in uporabiti podatke iz preglednice (**naloga 12.2**).

Učenci nadaljujejo dana zaporedja naravnih števil v obsegu do 1000, izkazujejo znanje poštevanke večjih števil, pretvarjajo med sosednjimi dolžinskimi enotami in znajo uporabiti podatke v matematičnih preglednicah.

Zgled:

7. naloga

V prazne okvirčke vpiši manjkajoče večkratnike števil.

c)

	16	24		40	48		64	72	80
--	----	----	--	----	----	--	----	----	----

MODRO OBMOČJE

V modro območje sodijo naloge, ki so jih rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo zgornje desetine dosežkov.

Vsebine: Vsebinsko pokriva modro območje področje aritmetike (3 naloge) in področje merjenja (1 naloga).

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (4. naloga – 2 postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri štirih nalogah (6., 8., 9. in 10. naloga – 7 postavk) pa uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: Vse naloge so naloge kratkega odgovora.

Učenci:

- pisno odštevajo števila s prehodom do 100 in do 1000 (**nalogi 4.3 in 4.4**);
- izmerijo daljico (**naloga 6.1**);
- izračunajo količnik in razliko danih števil iz podatkov v besedilni nalogi (**naloge 8.1, 8.2, 8.3 in 8.4**);
- poimenujejo dele celote – $\frac{1}{2}$ (**naloga 9.2**);
- pretvarjajo večimenske dolžinske merske enote v enomenske iz metrov in decimetrov v decimetre (**naloga 10.3**).

Učenci so uspešni na področju merjenja, zanesljivo odštevajo s prehodom v obsegu do 1000 in izkazujejo uporabo znanja matematičnih pojmov v besedilnih nalogah.

Zgled:

8. naloga

- a) Izračunaj količnik števil 21 in 3 .

Reševanje:

Odgovor: _____

- b) Izračunaj razliko števil 847 in 287.

Reševanje:

Odgovor: _____

NAD MODRIM OBMOČJEM

V to območje sodijo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65 % uspešnostjo.

Vsebine: Naloge so s področja geometrije (1 naloga), s področja branja podatkov (1 naloga) in s področja aritmetike (3 naloge).

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (5. naloga – 2 postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh nalogah (9. in 11. naloga – 2 postavki) uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri dveh nalogah (12. in 13. naloga – 5 postavk) delovanje na III. taksonomski stopnji (povezovanje, analiza in vrednotenje).

Tipi nalog: Prevladujejo naloge kratkega odgovora.

Učenci:

- označijo oglišča in stranice pravokotnika (**nalogi 5.2 in 5.3**);
- poimenujejo dele celote – $\frac{3}{4}$ (**naloga 9.1**);
- rešijo besedilno nalogo (**naloga 11.2**);
- berejo in uporabijo podatke (**naloga 12.1**);
- rešijo problemsko besedilno nalogo (**naloge 13.1, 13.2, 13.3 in 13.4**).

Po pričakovanjih sta se v to območje uvrstili nalogi III. taksonomske stopnje, ki preverjata kompleksnejše matematično znanje, kakor so branje in urejanje podatkov iz preglednice in reševanje problemskih besedilnih nalog.

Proti pričakovanjem se je v to območju uvrstila naloga iz geometrije, ki je na I. taksonomski stopnji in preverja označevanje oglišč in stranic pravokotnika.

V to območje se je uvrstila tudi naloga II. taksonomske stopnje, ki so jo delno ustrezno rešili že učenci v rumenem območju in preverja pisno odštevanje prek desetice.

V to območje se je uvrstila tudi naloga II. taksonomske stopnje, ki preverja poimenovanje delov celote.

Zgled:

13. naloga

Tone se vsak dan vozi v službo z Brezovice v Ljubljano. Razdalja od Brezovice do Ljubljane je 9 km. V ponedeljek je doma pozabil računalnik. Med službo ga je šel iskat domov in se nato vrnil v službo.

- a) Koliko kilometrov je prevozil Tone v ponedeljek?

Reševanje:

V ponedeljek je prevozil _____ kilometrov.

- b) V torek je šel na službeno pot in je skupaj prevozil 240 km.
Za koliko kilometrov je imel v torek daljšo pot kakor v ponedeljek?

Reševanje:

V torek je imel za _____ kilometrov daljšo pot kakor v ponedeljek.